

UNHCRUnited Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

РАЗРЕШАВАНЕ НА ПЛЕМЕННИТЕ КОНФЛИКТИ В ИРАК

Този документ предоставя преглед на фактическите елементи относно разрешаването на племенни конфликти в Ирак въз основа на информацията на ВКБООН и публично достъпни

Забележка: Обикновено племенните практики, процедури и средства за защита, включително размерът на обезщетението, подлежат на преговори и могат да бъдат повлияни от различни фактори, включително характера на престъплението и степента на претърпените наранявания, социалния статус на участващите племена, степен на влияние на племенния лидер („шейх“), пол и социален статус на извършителя и на жертвата, както и историята на враждата между участващите племена, и други. Ето защо информацията, налична в публични източници относно племенните практики като цяло, следва да се разглежда като насочваща, а не като заключение по отношение на отделните случаи.

Съществува вероятност племенните конфликти да бъдат предизвикани от преднамерено или непреднамерено убийство, но също така и от други престъпления като нанасяне на травми, загуба на „чест“ (например в резултат на отвличането или изнасилването на жена или момиче или социално неприемливи дейности по социални медии), кражба, неплатени дългове или неразрешени спорове за земя, достъп до водоснабдяване или собственост.¹ Според племенните обичаи, мъжете членове на едно семейство („хамса“) са длъжни да отмъстят за нараняването или смъртта на друг член, било то под формата на убиване на някого от „хамса“ на убицеца,² или, по-често, приемане на финансова компенсация (кръвнина, „фасл“ или „дия“) за семейството на жертвата.³ Извършителят може също така

¹ „Никаш [Niqash]“, „Иракски племена вземат закона в собствените си ръце, карат тролове във „Фейсбук“ да си платят“, 13 юли 2017 г., <http://bit.ly/2B2NoPk>; „Никаш“, „Племенно насилие ескалира в Южен Ирак“, 17 септември 2015 г., <http://bit.ly/1RnFB4m>; Ал-Монитор [Al-Monitor], „Бракът с кръвнина се завръща в Ирак“, 18 юни 2015 г., <http://bit.ly/1TOBU8T>; „Център за морски анализи [Center for Naval Analyses]“, „Няма сигурност без нас“: племена и трибализъм в провинция Ал Анбар, Ирак“, юни 2014 г., <http://bit.ly/1KfQNF>, стр. 14; „Близкоизточен институт“, „Племенните закони и помирието в новия Ирак“, „Мидъл ийст джърнъл“ [The Middle East Journal], том 65, зима 2011 г., <http://bit.ly/1Ot7eTM> (по-долу: Близкоизточен институт, „Племенните закони и помирието в новия Ирак“, 2011 г., <http://bit.ly/1Ot7eTM>), стр. 12. По отношение на лекарите и другия медицински персонал, изправени пред искания за обезщетение от племена в случай на неуспешна операция или рецепти, довели до смъртта на пациента, вижте „Никаш“, „Престъпна вълна се насочва срещу багдадските лекари, чийто избор е само да емигрират“, 3 август 2017 г., <http://bit.ly/2BFWsyb>; „Уол Стрийт Джърнъл“ [Wall Street Journal], „Иракските лекари са изправени пред заплахата от насилие с влошаването на гражданския ред“, 1 май 2016 г., <http://on.wsj.com/1UqN9UX>; „Шакомако“ [Shakomako], „Лекари в Ирак: Наклеветени, заловени и убити“, 17 декември 2015 г., <http://bit.ly/1IM0ROT>; „Асошиейтед прес“ [Associated Press], „Лекарите, които все още работят в Ирак, са изправени пред насилие и племенно правосъдие“, 16 декември 2015 г., <http://bit.ly/1PK7UIS>.

² „Групата „хамса“ на един мъж се състои от всички родени от мъжки пол деца, които имат същия пра-прадядо като него. Хамса е традиционната група за отмъщение, която функционира в случаи на конфликт, особено при кръвни вражди. Ако един член на племето бъде убит, неговите роднини в хамса са длъжни да отмъстят за смъртта му и всички членове на хамса на убицеца се смятат за стопедящи отговорността и по този начин към тях могат легитимно да се насочат репресии“; „Център за морски анализи“, Освободено за публикуване „Няма сигурност без нас“: племена и трибализъм в провинция Ал Анбар, Ирак“, юни 2014 г., <http://bit.ly/1KfQNF>, стр. IV. Вижте също стр. 9 от същия доклад. Вижте също „Близкоизточен институт“, „Племенните закони и помирието в новия Ирак“, 2011 г., <http://bit.ly/1Ot7eTM>, стр. 13.

³ „Наказанието според племенните закони е съсредоточено около дия [diyyah], финансово обезщетение на жертвите или техните семейства в случаи на убийство, телесни повреди и имуществени вреди. Обхватът и размерът му се определят от племенните шейхове, които действат като съдии. В замяна семействата на жертвите се съгласяват да не търсят отмъщение срещу другото племе“; „Лос Анджелис Таймс“, „В Ирак, се наказват семейните връзки с Ислямска държава и се компенсират жертвите на насилието“, 9 октомври 2016 г., <http://fw.to/GRpniPT>. „Когато един член на племето е ранен или убит от някого от друго племе, останалите членове на племето знаят, че имат задължение да отмъстят за пролятата му кръв. Това може да се осъществи под формата на убийство на някого от хамса на убицеца или, по-често, да се определи кръвнина (дия), която да бъде платена от една хамса на друга. (...) Неизпълнение на задължението за ал'тар [кръвнина] сериозно уврежда репутацията на групата; това е загуба на чест, която отслабва групата спрямо другите групи“; „Център за морски анализи“, „Няма сигурност без нас“: племена и трибализъм в провинция Ал Анбар, Ирак“, юни 2014 г., <http://bit.ly/1KfQNF>, стр. 9. За общ преглед на различните механизми, използвани за решаване на междуплеменните спорове, включително за различните видове „фасл“, вижте също Хайдер Ала Хамуди, Уасфи Х. Ал-Шараа и Акеел Ал-Дахан, „Разрешаването на споровете в държавното и племенното право в южната част на Ирак: Към кооперативен модел на плурализъм“, Университет Питсбърг, „Серия от проучвания по правни науки“, Работен документ № 2015-09, 30 март 2015 г., <http://bit.ly/2zIHcg5> (отгук нататък: Хайдер Ала Хамуди и др., „Разрешаването на споровете в държавното и племенното право в южната част на Ирак“, 30 март 2015 г., <http://bit.ly/2zIHcg5>), стр. 233-242.

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

да трябва да напусне района.⁴ Въпреки че е забранено от закона,⁵ съобщава се, че използването на жени и момичета като компенсация за нараняване или смърт („*фаслия*“) се възобновява от 2014 г. насам, особено в Южен Ирак. Съгласно този обичай един междуплеменен конфликт се решава, като едно племе дава на едно или няколко момичета или жени за сключване на брак с друго племе.⁶ При този тип брак жената няма право да се разведе и има вероятност да бъде жертва на насилие.⁷ В особено тежки случаи, като например случаите на престъпления на честта или убийството на племенни лидери, племената могат да наложат смъртно наказание на виновния.⁸

В сериозни случаи племето на извършителя може да „лиши от чест“ извършителя и да разпореди експулсирането му от племето или дори да го убие.⁹ Съобщава се, че да бъдеш експулсиран от племето си има сериозни последствия за социалния статус и ежедневието на засегнатия, защото той губи всички

⁴ „Фасл може също така да включва въпроси, които са извън плащането на пари, включително например изискване лицето да напусне дома си и да се премести на локация, която е по-далеч от дома на жертвата или други членове на племето му. Това може да бъде съпроводено от писмена гаранция, че извършителят няма да се върне в същия град, квартал или село. Ако бъде видян на мястото, на което е обещал да не се появява повече, то, ако използваме племенния израз, „кръвта му може да бъде пролята безнаказано“; Хайдер Ала Хамуди и др., „Разрешаването на спорове според държавното и племенното право в южната част на Ирак“, 30 март 2015 г., <http://bit.ly/2zIHcg5>, стр.

239. Твърди се, че извършителят може да бъде изпратен във временно изгнание незабавно след извършването на сериозно престъпление. Тази практика, наричана още „*джали*“ на арабски език, се счита за успокояващ механизъм, за да се предотврати ескалацията на конфликтите, докато се провеждат преговорите; „Център за морски анализи“, „*Няма сигурност без нас*“: племена и трибализъм в провинция Ал Анбар, Ирак“, юни 2014 г., <http://bit.ly/1KfrQNF>, стр. 12-13. Що се отнася различните стъпки за разрешаване на племенните спорове вижте; Близък Изток Институт, „Племенните закони и помирието в новия Ирак“, 2011, <http://bit.ly/1O7eTM>, стр. 14-17. Вижте също „Никаш“, „Племенното насилие ескалира в Южен Ирак“, 17 септември 2015 г., <http://bit.ly/1RnFB4m>.

⁵ „Ал-Монитор“, „*Може ли иракският парламент да регулира племената в страната?*“, 16 декември 2017 г., <http://bit.ly/2igZA8m>; „Ал-Монитор“, „*Бракът като кръвнина се завръща в Ирак*“, 18 юни 2015 г., <http://bit.ly/1TOBU8T>; „Ал-Монитор“, „*Броят на бракове на непълнолетни иракски момичета се увеличава*“, 12 декември 2012 г., <http://bit.ly/1in4QRU>.

⁶ Познато като „*фаслия*“ на арабски и „*бадал хуен*“ (заместител на кръвта) или „*джин бе ксуен*“ (жена-за-кръв) на кюрдски. „Правителствени служители и международни и местни неправителствени организации също съобщиха, че традиционната практика на „*фаслия*“ - чрез която се тързват членове на семейството, включително жени и деца, за да се уредят племенните спорове - остава проблем, особено в южните провинции“, Държавен департамент на САЩ, „*Доклади за 2016 г. за практиките по правата на човека в отбелните държави - Ирак*“, 3 март 2017 г., <http://www.refworld.org/docid/58ec8a234.html>. Виж също „*Расиф22*“, „*В Ирак жените се предлагат като лепта за уреждане на племенни вендети*“, 17 август 2016 г., <http://bit.ly/2zLkHcC>; „Хюман Райтс Уоч“ [HRW], „*Световен доклад за 2016 г. - Ирак*“, 27 януари 2016 г., <http://www.refworld.org/docid/56bd99386.html>; „Араб Уийкли“ [Arab Weekly], „*Иракските племена взимат в собствените си ръце правото и правосъдието*“, 20 януари 2016 г., <http://bit.ly/2yEAeal>; „Фейр обзървър“ [Fair Observer], „*Браковете жена-за-кръв продължават да съществуват в Ирак*“, 29 декември 2015 г., <http://bit.ly/1Z2Qs2Q>; Международен център за правата на малцинствата / Център за прекратяване на огъня, „*Насилие в семейството по време на въоръжен конфликт*“, 5 ноември 2015 г., <http://bit.ly/1O57aeK>, стр. 24; „Инициатива за солидарност и гражданско общество в Ирак (ICSSI)“, „*Не на тормоза, не на племенната фаслия!*“, „*Иракските жени искат своите права и свобода!*“, 8 юли 2015 г., <http://bit.ly/1ZmAXmF>; „Ал-Монитор“, „*Бракът като кръвнина се завръща в Ирак*“, 18 юни 2015 г., <http://bit.ly/1TOBU8T>; „Арам Уикли“, „*Ирак, в края на краищата, е мъжки свят*“, 12 юни 2015 г., <http://bit.ly/2zHCW2s>.

⁷ „*Жени, омъжени при такава уговорка, не могат да се разведат и от тях се изисква да прекратят всякакви контакти с рожденото си семейство. Младата булка - която може и да е дете, за което още не е уредено друго - може да бъде малтретирана от семейството в отговор на първоначалното престъпление срещу техния роднина и да живее като един вид роб, който няма статут или ресурси на официална съпруга. За бедните хора, които не могат да съберат кръвнина, е най-вероятно да омъжат дъщерите си при такива форми на помирение. Също така е малко вероятно те да могат да се намесат в случаи на семейно насилие*“; „*Фейр обзървър*“, „*Браковете жена-за-кръв продължават да съществуват в Ирак*“, 29 декември 2015 г., <http://bit.ly/1Z2Qs2Q>. Вижте също, „*Расиф22*“, „*В Ирак жените се предлагат като лепта за уреждане на племенни вендети*“, 17 август 2016 г., <http://bit.ly/2zLkHcC>; „Ал-Монитор“, „*Бракът като кръвнина се завръща в Ирак*“, 18 юни 2015 г., <http://bit.ly/1TOBU8T>; „Ал-Монитор“, „*Иракските жени са жертви на племенни брачни обичаи*“, 12 септември 2013 г., <http://bit.ly/1RvrV7x>; „Ал-Монитор“, „*Броят на бракове на непълнолетни иракски момичета се увеличава*“, 12 декември 2012 г., <http://bit.ly/1in4QRU>; Институт за мир на Съединените щати (ИМСАЩ; [USIP]), „*Обичайното правосъдие и върховенството на закона в общества, разтърсени от войни*“, 1 юли 2011 г., <http://bit.ly/2sSXR9W>, стр. 263; „Никаш“, „*Насилието над жени продължава*“, 29 юли 2010 г., <http://bit.ly/1ZxrFts>.

⁸ ИМСАЩ, „*Обичайното правосъдие и върховенството на закона в общества, разтърсени от войни*“, 1 юли 2011 г., <http://bit.ly/2sSXR9W>, стр. 264. „*Престъпленията „за чест“ се извършват най-често след като жената е извършила или е заподозряна в извършване на някое от следните: ангажиране в приятелски отношения или пребрачни отношения с член от противоположния пол; отказ да се омъжи за човек, избран от семейството; сключване на брак, противоречащ на желанията на семейството; прелюбодейство; или да е жертва на изнасилване или отвлечане. (...) Нарушенията на честта се разглеждат като непростиими и „петното“ на семейната чест, не намалява с времето. „В повечето случаи единственият начин да се компенсира престъпление е жената да бъде убита, а понякога и мъжа“; Международен център за правата на малцинствата / Център за прекратяване на огъня, „*Насилие в семейството по време на въоръжен конфликт*“, 5 ноември 2015 г., <http://bit.ly/1O57aeK>, стр. 26.*

⁹ „*Когато човек извърши „as-souda“ (черни престъпления и срамни деяния като изнасилване, хомосексуални действия или кражба от роднина или домакин), той може да бъде отлъчен от обществото или заточен, за да поеме сам отговорност за действията си. (...) В случай на убийство, шейхът на племето може да нареди убиецът да бъде прогонен от племето и територията му за седем години или повече, като дължината на периода зависи от важността на починалия и дали престъплението е предумишлено. (...) В някои случаи племената могат да убиват виновници от собственото си племе, ако извършат черно престъпление като изнасилване, хомосексуални действия, отвлечане на жена или кражба от роднина или домакин*“; ИМСАЩ, „*Обичайното правосъдие и върховенството на закона в общества, разтърсени от войни*“, 1 юли 2011 г., <http://bit.ly/2sSXR9W>, 248, 264. Според Шейх Абуд ал Исауи, племенният съветник на министър-председателя в Националния комитет за помирение и проследяване, „*В случай на умислено убийство, кражба вътре в племето или изнасилване, лицето, което извърши тези престъпления ще бъде опозорено, изгонено от племето и няма да бъде защитено или подпомогано от племето си с фасл. Дори и да бъде убит като отмъщение за престъплението си, племето му или семейството му няма да поискат фасл от убиеца*“; Близкоизточен институт, „*Племенните закони и помирието в новия Ирак*“, 2011,

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

права за защита от племето.¹⁰ В случай на официално експулсиране от племето, което може да бъде за определен период от време или завинаги, експулсирането се съобщава чрез документ („санад“ или „сертифициране“). Твърди се, че то има за цел да информира другите племена за решението на племето да изгони определен член и че племето не поема никаква отговорност за бъдещите му действия.¹¹ Според информацията на ВКБООН такива писма не са в стандартизиран формат.¹² Извършителят може да получи копие от такова писмо въз основа на неговия статус в племето и връзката му с *шейха*, или може да бъде информиран устно от роднини или други членове на племето.¹³

В случаите, в които племената не успяват да разрешат споровете помежду си чрез мирни средства, споровете могат да се превърнат в кръвни вражди („*ma'p*“). Информацията са, че такива спорове между племена продължават да се срещат често, особено в южните провинции, като сблъсъците понякога траят няколко дни и се използват тежки оръжия.¹⁴ Кръвните вражди могат да доведат до дълги цикли на насилие и отмъщение, понякога преминаващи от поколение на поколение, и понякога могат да се разпалят, след като са били притаени в продължение на много години.¹⁵

Наказателното преследване на извършителя в официалната съдебна система не означава непременно да се прекрати или избегне племенен конфликт,¹⁶ а в някои случаи служителите на правоприлагащите органи и съдилищата пренасочват случаи за уреждане от племенната система.¹⁷ Според съобщенията, племенното правосъдие е натрупало сила наново в резултат на последователните конфликти, засягащи Ирак, слабата държавна власт и неефективната формална съдебна система и хората все повече

¹⁰ <http://bit.ly/1Ot7eTM>, стр. 17. Що се отнася до различните нива на експулсиране вижте: Хайдер Ала Хамуди и др., „Разрешаването на споровете в държавното и племенното право в южната част на Ирак“, 30 март 2015 г., <http://bit.ly/2ziHcg5>, 241-242.

¹¹ „Преди да унищожи дома му, племето го избягва, оставяйки бившия член на ИД без защита в страна, където племенните закони често имат предимство пред закона и съдилищата“; АФП, „Племенното правосъдие очаква връщащите се иракчани, които са се присъединили към Ислямска държава“, 13 ноември 2017 г., <http://bit.ly/2EzHSph>. „Лице, което не се подчинява на племенните обичаи, рискува загубата на подкрепа на племето, като по този начин прави себе си и семейството си уязвими. Един отхвърлен човек в иракското общество може да бъде малтретиран без страх от репресии от неговите роднини“; Център за морски анализи, „Няма сигурност без нас“: племена и трибализъм в провинция Ал Анбар, Ирак“, юни 2014 г., <http://bit.ly/1KfrQNF>, стр. 8. Отхвърляне означава „че племето е оттеглило своята защита и се е освободило от задължението да отмъсти на всяка вреда, която отхвърленият може да понесе. В иракското племенно общество изнасилването традиционно се разглежда като фактическа смъртна присъда“; ИМСАЩ, „Обичайното правосъдие и върховенството на закона в общества, разтърсени от войни“, 1 юли 2011 г., <http://bit.ly/2sSxr9W>, стр. 264. Виж също Хайдер Ала Хамуди и др., „Разрешаването на споровете в държавното и племенното право в южната част на Ирак“, 30 март 2015 г., <http://bit.ly/2ziHcg5>, стр. 241.

¹² „(...) издаването на санад е равносилно на обявяването, че кръвта на човека може да бъде пролята, тъй като не е възможно племенно действие, което да го защити, ако срещу него е насочено насилие“; Хайдер Ала Хамуди и др., „Разрешаването на спорове според държавното и племенното право в южната част на Ирак“, 30 март 2015 г., <http://bit.ly/2ziHcg5>, стр. 242.

¹³ Информация на ВКБООН, януари 2018 г.

¹⁴ Пак там,

¹⁵ „Отвличанията също така продължават да са честа тактика в племенните конфликти. През януари [2016 г.] членовете на племето на ал-Халаф отвлекли един човек от племето Гарамша, след като пропадна установяването на примирие между двете племена. Снимка на човека, завързан и пребит, станала изключително популярна в социалните медии; описанието на снимката го описва като „пленник в рамките на войната между двете племена“; Държавен департамент на САЩ, „Доклади за страните от 2016 г. относно практиките в областта на правата на човека - Ирак“, 3 март 2017 г., <http://www.refworld.org/docid/58ec8a234.html>. „Междуплеменният конфликт в южната част на Ирак донесе особени предизвикателства по отношение на защитата на цивилното население. Племената често влизат в конфликт помежду си по въпроси като използването и собствеността на земята, спорове между семейства и в рамките на семейството и исторически междуплеменни вражди. Тези конфликти могат да доведат до въоръжени сблъсъци между членовете на племената, участващи в спора, които могат да доведат до смърт и нараняване, включително на невинни очевидци“; Мисията на ООН в Ирак, „Доклад за защитата на цивилното население при въоръжените конфликти в Ирак: 1 ноември 2015 г. - 30 септември 2016 г.“, 30 декември 2016 г., <http://www.refworld.org/docid/5885c1694.html>, стр. 32. Вижте също: „Национална иракска информационна агенция“ (НИИА), „Три души са убити и пострадали в района Ал-Маимун в Майсан при условията на въоръжен конфликт“, 23 септември 2017 г., <http://bit.ly/2ALZzAh>; НИИА, „Племенен въоръжен конфликт в Басра доведе до смъртта на един човек и до един ранен“, 19 август 2017 г., <http://bit.ly/2yO7TyY>; НИИА, „35 души, замесени в племенен спор, са арестувани на север от Басра“, 13 юни 2017 г., <http://bit.ly/2zOjwXM>; НИИА, „Младец е убит и трима са пострадали при племенни конфликти в Басра“, 8 октомври 2017 г., <http://bit.ly/2mxtV7j>; НИИА, „Племенни въоръжени сблъсъци в Дияла“, 22 юли 2016 г., <http://bit.ly/2a7SYZh>; „Ираки нюз“, „Племенен спор на юг от Майсан, четири жертви“, 18 юли 2016 г., <http://bit.ly/2aGZDWh>; „Ал-Монитор“, „Може ли Ирак да ограничи племенните спорове?“, 20 януари 2016 г., <http://almon.co/211h>.

¹⁶ Никаш, С изтеглянето на екстремистите в Салахаддин, племената на Ирак изискват правосъдие, 22 октомври 2015 г., <http://bit.ly/1OsO805>; „Никаш“, „Племенно насилие ескалира в Южен Ирак“, 17 септември 2015 г., <http://bit.ly/1RnFB4m>.

¹⁷ ИМСАЩ, „Обичайното правосъдие и върховенството на закона в общества, разтърсени от войни“, 1 юли 2011 г., <http://bit.ly/2sSxr9W>, стр. 271.

¹⁸ В съвременния Ирак много правни и религиозни власти като цяло се радват да приемат резолюции, направени от племенните закони, поради начина, по който са в състояние да решават социалните проблеми холистично и консенсуално, както и да предложат бързи решения, които не изискват намеса на правителството или бюрокрацията“; „Никаш“, „Племенните закони пречат на гражданските в модерен Ирак“, 12 май 2011 г., <http://bit.ly/2B3TKhj>. Вижте също, АФП, „Племена и традиция препречват пътя на иракската полиция“, 23 септември 2017 г., <http://dailym.ai/2xoC3c9>.

UNHCRUnited Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

прибягват до племената, за да решават различията си.¹⁸ Правоохранителните служители, които често сами са членове на племена в района, не са склонни да се намесват в племенните конфликти, тъй като тяхното участие може да рискува по-нататъшно ескалиране на ситуацията.¹⁹ За други се съобщава, че заемат страна в племенни спорове съобразно собствената си племенна принадлежност.²⁰

В областите, отново завоювани от иракското правителство и свързаните с него сили от така наречената Ислямска държава в Сирия и Ирак (ИДИЛ), правителството е изправено пред предизвикателства, за да установи пълна и ефективна власт и капацитетът на държавата да прилага закона и да защитава гражданите. Цивилните граждани остават нисък.²¹ Съгласно племенните споразумения онези, за които се подозира, че са членове на ИДИЛ или чиито близки са били свързани с ИДИЛ, са обект на принудително изселване/експулсиране и конфискация или унищожаване на собствеността им. Според мисията на ООН за подпомагане на Ирак и Службата на Върховния комисар по правата на човека (UNAMI/ОНСНР), подобни мерки за компенсация представляват „колективно наказание“ и са в нарушение на приложимите иракски и международни закони.²² Съобщава се за увеличаване на атаките срещу и принудителното изселване на семейства, за които има съмнения, че са сътрудничали на ИДИЛ в райони, отвоювани от ИДИЛ, дори ако самите семейства не са извършили престъпления.²³

¹⁸ „Много иракчани решават проблеми - било наказателни или граждански - без да се обръщат към властите. Те предпочитат да използват древните системи на племенното правосъдие“; „Никаш“; „Правила на племенното правосъдие: В Басра „Традиционният тероризъм“ причинява страх и изтощение“, 22 март 2017 г., <http://bit.ly/2zFyYYh>. По отношение на съобщеното укрепване на племената и племенната справедливост, вижте АФП, „Племена и традиция пречат на иракската полиция“, 23 септември 2017 г., <http://daily.ay/2x0C3c9>; „Ройтерс“; „Семейните сблъсъци и политическата празнина застрашават нефтените инсталации в южната част на Ирак“, 11 септември 2017 г., <http://reut.rs/2zDmLn5>; „Ираки нюз“; „При въоръжен племенен сблъсък северно от Басра загинаха петима души“, 12 април 2017 г., <http://bit.ly/2zDa3Fh>; „Араб Уйкли“; „Иракските племена вземат право и правосъдие в собствените си ръце“, 20 януари 2016 г., <http://bit.ly/2yEAeal>; „Ал-Монитор“; „Може ли Ирак да ограничи племенните спорове?“, 20 януари 2016 г., <http://almon.co/211h>; „Фейр обзървър“; „Браковете жени-за-кръв продължават да съществуват в Ирак“, 29 декември 2015 г., <http://bit.ly/1Z2Qs2Q>; АП, „Лекарите, които все още работят в Ирак, се сблъскват с насилие и племенно правосъдие“, 15 декември 2015 г., <http://apne.ws/1P4w12E>; „Никаш“; „С изтеглянето на екстремистите в Салахадин, племената на Ирак търсят справедливост“, 22 октомври 2015 г., <http://bit.ly/1OsO805>; „Ал-Монитор“; „Когато възникне конфликт, тези иракчани отиват в Мадиф“, 30 август 2015 г., <http://almon.co/2jff0>; „Инициатива за солидарност и гражданско общество в Ирак (ICSS)“; „Не на тормоза, не на племенната фуслия! Иракските жени искат своите права и свободи!“, 8 юли 2015 г., <http://bit.ly/1ZmAXmF>; „Ал-Монитор“; „Бракът като кръвнина се завръща в Ирак“, 18 юни 2015 г., <http://bit.ly/1TOBU8T>; Хайдер Ала Хамуди и др., „Разрешаването на споровете в държавното и племенното право в южната част на Ирак“, 30 март 2015 г., <http://bit.ly/2zHcg5>.

¹⁹ „Никаш“; „Племенното насилие ескалира в Южен Ирак“, 17 септември 2015 г., <http://bit.ly/1RnFB4m>.

²⁰ Информация на ВКБООН, януари 2018 г.

²¹ ВКБООН, „Позиция на ВКБООН относно завръщанията в Ирак“, 14 ноември 2016 г., <http://www.refworld.org/docid/58299e694.html>, ал. 6.

²² Например, „През март 2016 г. представители на основните племена в управителния съвет на Нинева достигат до „племенно споразумение“, одобрено от провинциалния съвет на губернатора, което претендира да прилага традиционните механизми и обичаи в областта на правосъдието. Споразумението включва разпоредба за принудително изселване на семейства, свързани с ИДИЛ, и прехвърлянето на имуществото им на жертвите като обезщетение. В обсъжданията с UNAMI/ОНСНР племенните представители заявиха, че изземването на имуществото би спомогнало за смекчаване на други форми на възмездие срещу семейства, които са подкрепили ИДИЛ, и че преразпределението на имуществото ще служи като „психотерапия“ на жертвите и ще улесни връщането на разселени лица от Нинева. UNAMI/ОНСНР подчерта, че принудителното изселване на семействата на заподозрените във връзки с ИДИЛ представлява форма на колективно наказание и противоречи на иракското и международното право. Споразумението на племената също предвижда смъртно наказание в случай на „тежки престъпления“ и счита, че престъпленията, извършени срещу жени, не трябва да бъдат обхванати от никаква амнистия. Племенното споразумение изисква лицата, извършили по-малко тежки престъпления, да бъдат лишени от свобода, включително финансови поддръжници/набиращи средства за дейностите на ИДИЛ, тези, които са унищожили културни и религиозни обекти и сътрудниците им“; Мисия на ООН в Ирак, „Насърчаване и защита на правата на жертвите на сексуално насилие, заловени от ИДИЛ или в райони, контролирани от ИДИЛ в Ирак“, 22 август 2017 г., <http://www.refworld.org/docid/59b67bf04.html>, ал. 28. Вижте също параграфи 37, 41-43 от същия доклад. „Получихме съобщения за т. нар. ноцини писма, оставени в къщи на семейства или разпространени в квартали, включително в Шаркат в провинция Салахадин, Ал Хет Сити в Ал Анбар и Ал Каяра в провинция Нинева, както и в град Мосул. Тези писма обикновено предупреждават хората да напуснат до определена дата или да бъдат изправени пред принудително експулсиране. Много от тези заплахи са резултат от племенни споразумения, които изрично изискват семействата на свързани членове на ИДИЛ да бъдат преместени от района. Стоици семейства са били застрашени от принудително изселване и тези събития са изключително тревожни. Хората са изправени пред реален риск от принудително изселване от домовете си и да загуба на достъп до основни потребности, включително подходящи жилища, храна, достъп до здравни услуги и образование“ (акцентите са добавени допълнително); Службата на Върховния комисар по правата на човека, „Обяснителна бележка на СВКПЧ за Ирак“, 30 юни 2017 г., <http://bit.ly/2ii72Ac>. Вижте също, АФП, „Племенното правосъдие очаква връщанията се иракчани, които са се присъединили към Ислямска държава“, 13 ноември 2017 г., <http://bit.ly/2EzHSph>; ВКБООН, „Позиция на ВКБООН относно завръщанията в Ирак“, 14 ноември 2016 г., <http://www.refworld.org/docid/58299e694.html>, параграф 24.

²³ „Предизвиква особена загриженост нарастващото чувство сред хората в полза на колективното наказание на семействата, за които се смята, че са свързани с ИДИЛ. Иракчаните, за които се смята, че имат връзки с ИДИЛ, все повече се подлагат на мерки за отлъчване. На UNAMI бе съобщено, че на 22 септември [2017 г.], Членовете на звеното за племенна мобилизация са изгорили около 20 къщи в селище в източната част на Ширкат, провинция Салах ал-Дин. Твърди се, че тези актове са извършени заради злоупотреби на ИДИЛ в миналото. Твърди се, че на 27 септември членовете на звеното за племенна мобилизация са изгорили и разрушили най-малко 20 къщи, принадлежащи на семейства, за които се твърди, че са свързани с ИДИЛ в подрайона Ал-Заб, провинция Киркук. В град Хит, провинция Анбар, иракските сили за сигурност заедно с местните действащи лица са съобщили на семействата с членове, за които се твърди, че са

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

В някои райони вътрешно разселени семейства, обвинени, че са подкрепяли ИДИЛ, са били възпрепятствани да се завърнат, докато други са били принудени да направят „плащания на кръвнина“ на жертвите на ИДИЛ, преди да им бъде разрешено да се завърнат.²⁴ Също така се съобщава, че племената предприемат наказателни действия срещу членове на собственото си племе, които са се присъединили към ИДИЛ (например в провинциите Ал Анбар, Сала Ал Дин и Нинева), включително като унищожават домовете им, нареждат експулсирането им или ги убиват.²⁵

В някои райони се твърди, че племенните лидери са успели да овладеят насилственото възмездие срещу хора, за които се подозира, че са членове на ИДИЛ и техните семейства, като са забранили колективното наказание и са насочили заподозрените към формалната съдебна система.²⁶

свързани с ИДИЛ, да напуснат града и са маркирали къщите им с думите „трябва да заминете в рамките на 72 часа“. Досега са били маркирани стотици къщи; за десетки семейства се съобщава, че са заминали към неизвестни дестинации след маркирането на къщите; и седем къщи бяха сериозно повредени. Незаконните действия като принудително изселване, без доказателства, че лицата, получили заповеди за изгонване, са извършили престъпление, са явно нарушение на конституцията на Ирак и задълженията на Ирак съгласно международното право“; Специален представител на Генералния секретар на ООН за Ирак, „Брифинг до Съвета за сигурност от страна на Специалния представител на Генералния секретар за Ирак Ян Кубиш, 22 ноември 2017 г., <http://bit.ly/2mu00Zj>, стр. 17-18. „Заедно с нападенията за отмянение се увеличават и случаите на принудителното изселване. По-рано този месец група от семейства на жертви на ИДИЛ в близкото село Каяра [провинция Нинева] състави списък с имена и с подкрепата на местните племенни лидери мина от врата на врата на хората от списъка, настоявайки те да се подпишат до имената си обещания, че ще напуснат или ще посрещнат последствията“; „Интерсепт“, „Нападенията за отмянение срещу членовете на семействата на членове на ИДИЛ могат да започнат нов цикъл на насилие в Ирак“, 19 юли 2017 г., <http://bit.ly/2uyRcsg>. „От май [2017 г.], местните племенни и управляващи власти в Хамам ал-Алил, Каяра [провинция Нинева] Мосул издават призови за изгонване срещу т.нар. семейства от ИДИЛ, в съчетание с нападения с гранати и други нападения срещу семействата, както и заплашителни писма и искания да се откаже на тези семейства хуманитарна помощ. В резултат на това много от тези семейства са принудени да се преместят в близките лагери, където живеят семейства, разселени от боевете в Мосул“; „Хюман райтс уоч“, „Ирак: Смята се, че семействата от ИДИЛ са изпратени в „Рехабилитационен лагер“, 13 юли 2017 г., <http://www.refworld.org/docid/596780c44.html>. Вижте също „НИИА“, „Трима души от едно семейство убити западно от Анбар, 15 декември 2017 г., <http://bit.ly/2mkAkzt>; „Ираки нюз“, „Съветът на Нинева казва, че се появяват жертви между цивилното население в Мосул и семействата от ИДИЛ“, 21 юни 2017 г., <http://bit.ly/2u16qD7>; „Рудау“, „Местните жители на иракски вземат нещата на ръцете си, за да изгонят семействата от ИДИЛ“, 21 юни 2017 г., <http://bit.ly/2sk56yf>; „Ираки нюз“, „Съветът на Мосул депортира семейства на бойци от ИДИЛ, посочва нужда от рехабилитация“, 20 юни 2017 г., <http://bit.ly/2tsfmER>; „ЮЕСЕй Тудей“, „Иракските семейства се страхуват от отмянение срещу роднини, принудени да помагат на ИДИЛ“, 31 май 2017 г., <https://usat.ly/2rDXkOU>; „НПР“ [NPR], „За иракските семейства с връзки с ИДИЛ - убийствени избори и последици, 18 декември 2016 г., <http://n.pr/2gZcjhr>; „Лос Анджелис Таймс“ [Los Angeles Times], „В Ирак се наказват семейните връзки с ИД и се компенсират жертвите на насилието“, 9 октомври 2016 г., <http://fw.to/GRpniPT>; „Ройтерс“, „Ирак гони семействата от ИДИЛ от местните общности“, 9 септември 2016 г., <http://reut.rs/2cqvfS0>.

²⁴ „Извънсъдебни наказателни мерки, основани на племена, продължават да се предприемат, насочени към семейства, за които се твърди, че включват роднини, които са свързани с или са членове на ИДИЛ, за да ги изгонят или да им попречат да се завърнат в районите си на произход. На 30 юли [2017 г.] писмо за разбирателство, за да се предотврати връщането на семействата на предполагаеми членове на ИДИЛ в техните територии и долове, е било прието за среща на племена в западната част на Анбар, на която се твърди, че е присъствал, между другото, управителят на Анбар“; Съвет за сигурност на ООН, „Доклад на генералния секретар в съответствие с Резолюция 2367 (2017) (S/2017/881)“, 19 октомври 2017 г., <http://bit.ly/2hDXpyL>, ал. 57. „Напрежението, свързано с ВРЛ, се завръща в райони на област Балад [провинция Салах Ал-Дин] според съобщенията отново се е увеличило на 7 февруари [2016 г.], когато комисията започна процеса на разпределение на обезщетения под формата на Фасл Ашаири (кръвнина) на семейства на жертви на предцини нападения от ИДИЛ и Ал Кайда в под-област Яхриб и област Балад, южно от от Tikrit [провинция Салах Ал-Дин]. Получаването на обезщетение от жертвите или от семействата на жертвите е условие, което е било договорено по-рано с жителите на Балад и Яхриб, които следва да започнат връщането на редица вътрешно разселени лица“; Мисия на ООН в Ирак, „Доклад за защитата на цивилното население при въоръжените конфликти в Ирак: 1 ноември 2015 г. - 30 септември 2016 г.“, 30 декември 2016 г., <http://www.refworld.org/docid/5885c1694.html>, стр. 26. Вижте също: АФП, „Племенно правосъдие очаква връщането на иракчани, които са се присъединили към ИДИЛ“, 14 ноември 2017 г., <http://bit.ly/2AVYjvi>; „Уол Стрийт Джърнъл“, „Сред иракчаните, освободени от ИДИЛ, се увеличава напрежение от съпротива“, 21 юли 2017 г., <http://on.wsj.com/2tO3SY1>; ВКБОООН, „Иракски защитен клъстер: Профил на връщащите се в Салах Ал Дин - март 2017 г.“, 24 април 2017 г., <http://bit.ly/2io7j4M>; „Уол Стрийт Джърнъл“, „Много разселени иракчани се борят за завръщане вкъщи“, 23 юни 2015 г., <http://on.wsj.com/1NSVuxH>.

²⁵ „Преди да унищожи дома му, племето го избява, оставяйки бившия член на ИД без защита в страна, където племенните закони често имат предимство пред закона и съдилищата“; АФП, „Племенното правосъдие очаква връщащите се иракчани, които са се присъединили към Ислямска държава“, 14 ноември 2017 г., <http://bit.ly/2AVYjvi>.

²⁶ „Война на скалите, Използване на смъртоносната гама от иракски въоръжени групи след ИДИЛ“, 15 декември 2017 г., <http://bit.ly/2CUJnhw>; НИИА, „Командир на силите за мобилизация на Хаудижа: наредихме на нашите сили да защитават семействата на бойците от ИДИЛ от отмянение, 8 октомври 2017 г., <http://bit.ly/2mwk3bo>; ИМСАЩ, „Иракските племена изострят правните инструменти за изкореняване на ИДИЛ“, 22 юни 2017 г., <http://bit.ly/2u9Yhf9>; „Санад за укрепване на мира, Обявяване на Декларацията на принципите и механизмите за подкрепа на върховенството на закона и стабилността в югозападната част на Киркук“, 10 юни 2017 г., <http://bit.ly/2yGh0I8>; „Крисчън Сайънс Монитор“, „Ирак след ИДИЛ: на мястото на клането, строежа на мост заменя кръвните вражди“, 22 ноември 2016 г., <http://bit.ly/2DkeELH>.